

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра іноземної філології та перекладу

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ЛІНГВОПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖАНРУ РЕЗЮМЕ В
АНГЛОМОВНОМУ ТА УКРАЇНСЬКОМОВНОМУ ДІЛОВОМУ
ДИСКУРСІ»**

Здобувача вищої освіти
2 курсу, групи Ф-21в(м),
спеціальності 035 «Філологія»

освітньої програми
«Германські мови та літератури

(переклад включно),
перша – англійська»
вечірньої форми навчання

Науковий керівник
д-р. філол. наук, професор

Ольги ФЕРТЮК

Наталя ІВАНИЦЬКА

Гарант освітньої програми
д-р. філол. наук, професор

Наталя ІВАНИЦЬКА

Вінниця 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЗЮМЕ ЯК ЖАНРУ ІНСТИТУЦІЙНОГО ДІЛОВОГО ДИСКУРСУ	6
1.1 Типологія жанрів ділового дискурсу.....	6
1.2 Жанрові характеристики резюме	9
1.3 Жанр резюме в діловому дискурсі різних лінгвокультур	16
1.4 Методи дослідження	18
Висновки до розділу 1	19
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖАНРУ РЕЗЮМЕ В АНГЛОМОВНІЙ ТА УКРАЇНСЬКОМОВНІЙ ТРАДИЦІЯХ.....	21
2.1 Формально-структурні особливості електронних резюме	21
2.2 Лексико-граматичні характеристики жанру резюме.....	28
2.3 Прагматика англomовних та українськомовних резюме	33
2.4 Способи самопрезентації автора в тексті резюме	38
Висновки до розділу 2	41
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	47

ВСТУП

Актуальність дослідження. Вивчення особливостей міжособистісної комунікації є однією з актуальних проблем сучасного мовознавства. Обмін інформацією під час ділового спілкування здебільшого здійснюється через різноманітні офіційні документи. Спеціалісти, які шукають роботу, або здобувачі освіти, що претендують на гранти для реалізації наукових проєктів, використовують жанр резюме у сфері письмової бізнес-комунікації.

Важливим є питання відповідності створених мовленнєвих творів комунікативним завданням, які спричиняють їхню появу, та очікуванням адресатів цих документів. Порівнюючи резюме з іншими жанрами ділової комунікації, можна визначити рівень навичок укладання документів цього жанру. Актуальним також видається створення ефективних шаблонів резюме в різних лінгвокультурах.

Дослідники в галузі лінгвопрагматики, зокрема теорії мовленнєвих жанрів, вивчають засоби уподібнення жанрів, визначення їхніх властивостей, диференціацію жанрових форм та їхнє функціонування у різних галузях комунікації. Серед таких досліджень можна виділити роботи Ф. Бацевича [1], Л.П. Науменко [23-26], Н.Г. Наумової [27], І.Л. Жолоб [13] та інші.

Об'єкт дослідження – жанр резюме в англomовному та українськомовному діловому дискурсі.

Предмет дослідження – особливості жанру резюме в англomовному та українськомовному діловому дискурсі з позицій лінгвопрагматики.

Мета дослідження – визначити лінгвістичні особливості жанру резюме в англomовному та українськомовному діловому дискурсі з позицій лінгвопрагматики.

Завдання дослідження:

- визначити типологію жанрів ділового дискурсу;
- дослідити жанрові характеристики резюме;

- проаналізувати жанр резюме в діловому дискурсі різних лінгвокультур;
- описати методи дослідження;
- виокремити формально-структурні особливості електронних резюме;
- дослідити лексико-граматичні характеристики жанру резюме;
- проаналізувати способи самопрезентації автора в тексті резюме.

Наукова новизна дослідження полягає у всебічному аналізі лінгвопрагматичних особливостей жанру резюме в англomовному та українськомовному діловому дискурсі, що дає можливість виявити специфічні мовні засоби і прагматичні стратегії, притаманні кожній із лінгвокультур.

Практична цінність дослідження полягає в можливості використання його результатів для вдосконалення процесу створення резюме для англomовних та українськомовних адресатів, що сприятиме підвищенню ефективності ділового спілкування та самопрезентації на ринку праці. Отримані дані можуть бути корисними для фахівців з ділової комунікації, перекладачів, викладачів професійної англійської мови, а також для тих, хто прагне адаптувати своє резюме відповідно до вимог міжнародного бізнес-середовища.

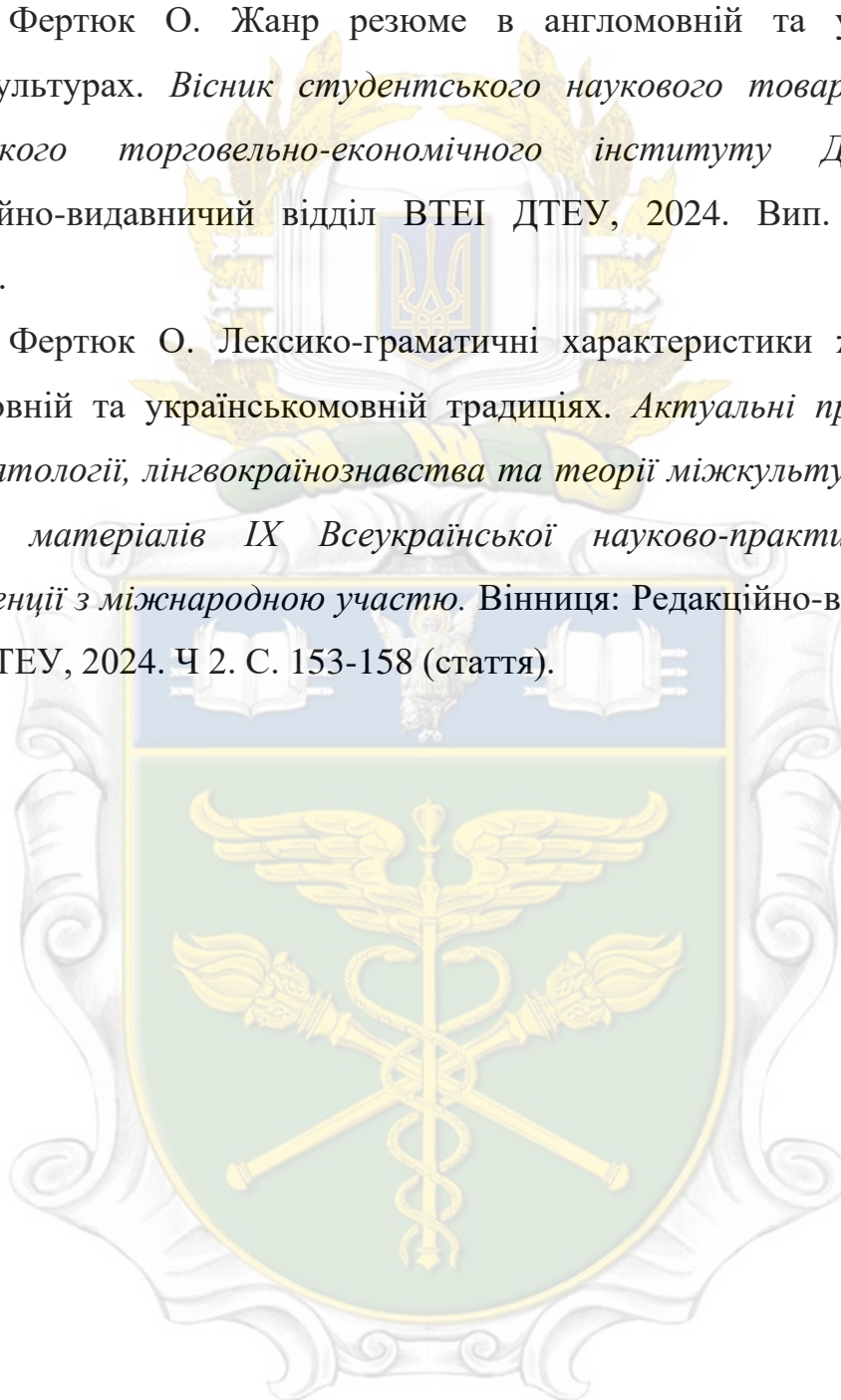
Методи дослідження. У роботі було використано низку загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Зокрема ми задіювали порівняльний аналіз (для виявлення відмінностей і спільних рис лінгвопрагматичних особливостей резюме в англomовному та українськомовному діловому дискурсі); метод дискурсивного аналізу (для аналізу структури, мовних засобів і прагматичних функцій резюме в обох мовах); контекстуальний аналіз (для дослідження лексичних та граматичних конструкцій у конкретних бізнес-комунікативних ситуаціях); метод класифікації та систематизації (для структуризації виявлених лінгвістичних особливостей і прагматичних функцій резюме).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження було апробовано на виступах під час наукових семінарів та конференцій. За результатами дослідження опубліковано 2 наукові статті:

1) Фертюк О. Жанр резюме в англomовній та українськомовній лінгвокультурах. *Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ.* Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2024. Вип. 196. С. 152-158 (стаття).

2) Фертюк О. Лексико-граматичні характеристики жанру резюме в англomовній та українськомовній традиціях. *Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації: збірник матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю.* Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ, 2024. Ч 2. С. 153-158 (стаття).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЗЮМЕ ЯК ЖАНРУ ІНСТИТУЦІЙНОГО ДІЛОВОГО ДИСКУРСУ

1.1 Типологія жанрів ділового дискурсу

У навчально-методичній та довідковій літературі офіційно-діловий стиль розглядається як один з функціональних стилів літературної мови, призначений для формалізації ділових відносин між організаціями та між членами суспільства в офіційних ситуаціях спілкування [45]. Цей стиль розподіляється на два підстили: дискусійно-діловий та адміністративно-канцелярський. Перший використовується під час обговорення різноманітних питань на зборах, нарадах та семінарах, а другий – для документування виробничої діяльності людей. Однак ця стильова характеристика зосереджена лише на розділі між усними та письмовими аспектами ділового дискурсу, ігноруючи різноманіття жанрів, які можуть мати як усну, так і письмову форму прояву [3].

В англійській теорії дискурсу поняттю жанру приділяється значно більше уваги, ніж поняттю стилю, оскільки це пояснюється інтересом до соціальних аспектів мовлення. Такі мовленнєві акти, як молитва, проповідь, бесіда, вірші та інші, розглядаються як мовленнєві події або жанри. Іноді поняття складного жанру може замінюватися терміном «функціональний стиль», як, наприклад, «клерикальний стиль» у вигляді церковної служби [6, с. 84].

У вітчизняній літературі поняття жанру розглядається як специфічний тип функціонального стилю, що визначається формою мовного спілкування, що відповідає конкретним умовам побудови цілісного висловлювання [9]. В офіційно-діловому стилі жанром можуть бути, наприклад, накази, протоколи, заяви та інші документи. Однак у зазначеному визначенні відсутнє уточнення про мовне спілкування, яке може мати як усну, так і письмову форму [13].

Перераховані жанри ділового письмового спілкування далеко не вичерпують усі можливі форми письмової комунікації в діловому дискурсі, до яких можна віднести:

- анкети,
- ділові листи,
- звіти,
- пам'ятні записки,
- угоди,
- інструкції,
- специфікації,
- резюме,
- прайс-листи,
- бізнес-плани,
- фінансову документацію та інше [1].

Усна частина ділового дискурсу включає такі основні жанри, як:

- співбесіда,
- телефонна розмова,
- нарада,
- ділові переговори,
- презентація,
- конференція,
- щорічні збори акціонерів [20].

Розподіл ділового дискурсу на усний і письмовий є дещо умовним, оскільки деякі жанри поєднують обидві форми спілкування. Наприклад, усна співбесіда може бути записана на аудіо- або відеоплівку з подальшим обговоренням, результати якої обов'язково фіксуються у письмовій формі, такі як анкета з оцінкою та висновками комісії [21].

Офіційно-діловий стиль відповідає офіційним відносинам, що включають виробничі і соціальні стосунки, такі як обслуговування. Рівень офіційності в спілкуванні виявляється у його тональності, яка охоплює

різноманітні формально-змістові аспекти, залежно від відносин між учасниками комунікації [42]. Тональність визначається за такими параметрами, як структура висловлювання, відношення між словесними та невербальними засобами, якість мовного висловлення та використання мовних засобів. Офіційне спілкування характеризується більшою регламентованістю, в основному базується на словесних засобах та менше на невербальних, менше емоційне, краще за якість мовного висловлення, менш імпульсивне та зазвичай підготовлене, використовуючи мовні засоби в межах літературної норми [27].

Тональність іноді визначається через використання різних реєстрів, які представляють собою ситуативно зумовлені стилістичні варіанти. У межах офіційного стилю виділяються паритетний та авторитарно-командний реєстри. Термін «паритетний» використовується для опису спілкування між рівноправними за соціальним статусом учасниками комунікації. Авторитарно-командний реєстр характеризує спілкування між нерівноправними партнерами [7].

Відомо, що діловий дискурс тісно пов'язаний із поняттями мовленнєвого жанру та мовленнєвої норми, і він сам має свій власний рівень з відповідними структурами та формами. Різні типи дискурсу та їхні смислові структури представлені у різних галузях економічного спілкування. За словами Л.П. Науменко, сучасний бізнес-дискурс виділяється серед інших типів дискурсу за наявністю прецедентних імен, висловлювань та текстів [23]. Незважаючи на значний інтерес дослідження особливостей ділової комунікації, діловий дискурс залишається маловивченим явищем у лінгвістичній науці, і на сьогодні не існує чіткого визначення цього поняття, його сутності, структури, основних компонентів та інших особливостей [10].

Отже, в англійській теорії дискурсу більше уваги приділяється поняттю жанру, що відображає інтерес до соціальних аспектів мовлення. Термін "функціональний стиль" часто використовується для опису специфіки певних жанрів, таких як клерикальний стиль, який включає церковні служби. У

вітчизняній літературі поняття жанру розглядається як специфічний тип функціонального стилю, що визначається формою мовного спілкування. Проте існуючі визначення не враховують різноманіття можливих форм письмової комунікації в діловому дискурсі, а також поєднання різних форм спілкування.

Попри великий інтерес до дослідження ділової комунікації, діловий дискурс залишається недостатньо вивченим явищем. Необхідно подальше дослідження для з'ясування сутності, структури та основних компонентів цього типу спілкування. Одним з видів ділової комунікації є резюме, особливості якого ми розглянемо в наступному підпункті.

1.2 Жанрові характеристики резюме

Сучасні словники української літературної мови визначають резюме як стислий виклад суті доповіді, статті тощо, а також як короткий висновок з прочитаного, написаного чи сказаного. У другому значенні резюме описується як документ, що містить інформацію про освіту, наукові інтереси та професійний досвід особи, яка претендує на певну посаду чи грант [41, с. 317]. Деякі посібники називають резюме сучасним жанром офіційно-ділового стилю, текстом зі стислою інформацією про майбутнього працівника. Зарубіжні джерела визначають резюме як лист, на основі якого особа може працевлаштуватися. Таким чином, жанр резюме об'єднує ці визначення, підкреслюючи основні відмінності від інших жанрів письмової ділової комунікації [22].

Жанр у цьому випадку є найбільш широким поняттям, яке об'єднує всі інші поняття як компоненти єдиної цілі, визначаючи його основні відмінності від інших жанрів письмової ділової комунікації. Комунікативна мета резюме визначається, насамперед, особливостями ділового спілкування, що передбачає досягнення певного практичного результату під час спілкування.

Дискурс у цьому випадку розуміється як зв'язне мовлення, разом з нелінгвістичними обставинами його проходження [29].

Деякі дослідники відзначають, що документ відрізняється прагненням його складальника об'єктивно відобразити позамовну дійсність і тому вбирає в себе реалії навколишнього світу і фіксує найтонші відтінки мови, якими користується людина для вираження своєї особистої зацікавленості у певному об'єкті світу, пристосовуючи діловий дискурс суспільства до конкретної ситуації. Резюме виступає як «посередник» у типізованій ситуації пошуку нового місця роботи чи навчання [33]

Отже, комунікативною метою резюме в широкому розумінні є розвиток нових форм соціальної взаємодії в певному суспільстві. Завданням резюме як одного з видів ділового листа є налагодження контакту між учасниками комунікативної ситуації. Оскільки отримання нового місця роботи або навчання передбачає розширення соціальних контактів людини, відповідно учасники даної комунікативної ситуації у процесі спілкування реалізують певні соціальні ролі: кандидата і роботодавця [2].

Уявлення про певні соціальні ролі в суспільстві безпосередньо залежать від ментальних особливостей кожної культури. Німецький дослідник А. Томас, аналізуючи різноманітні існуючі на сьогодні визначення поняття культури, зауважує, що центральне місце у переважній більшості визначень культури займає уявлення про систему цінностей [56]. Під системою цінностей в рамках кожної конкретної культури А. Томас розуміє такий процес сприйняття, переробки і породження різної інформації представником цієї культури, при якому кожен з них з великою ймовірністю може розраховувати на те, що під час повсякденного спілкування його індивідуальна позиція щодо себе, оточуючого світу та інших людей буде відповідним чином розпізнана іншими людьми – членами даного соціуму [56, с. 130].

Кожен відносно усталений жанр – це ніщо інше, як особлива соціальна роль, у якій мовна діяльність виступає як рольова. Рольова діяльність в

конкретній ситуації спілкування формується під впливом ментальних особливостей кожного конкретного соціуму, що задають поведінкові та мовні норми. Отже, в кожній культурі ментальні особливості, що проявляються у формі культурних стандартів, визначають особливості як ділового дискурсу в цілому, так і конкретної ситуації спілкування зокрема [36].

Особливості зовнішньої та внутрішньої структури жанру резюме визначаються наступними ключовими поняттями: резюме – це лист і резюме – це документ. Як відзначають багато дослідників, форма резюме відповідає формі офіційного листа. Статус документа підсилює ступінь офіційності резюме, а також передбачає наявність певних жорстких правил оформлення і композиційного складу тексту, де наявність помилок може бути підставою для відмови [24].

На сьогодні існує безліч як друкованих, так і електронних видань, що містять різноманітні рекомендації щодо складання резюме. Щодо форми резюме, більшість з них виділяють вимоги до композиційного складу резюме, його обсягу, а також до дотримання етикетних норм оформлення ділових листів [46]. Композиційний склад резюме регулюється передусім схемою розташування інформації на аркуші паперу або на електронній сторінці. У сучасному суспільстві схема загального розташування інформації в ділових листах закріплена в стандарті. Цей стандарт регламентує:

- ширину полів,
- відступів,
- порядок розташування компонентів листа,
- оформлення цифрової інформації (дат, телефонних номерів) тощо [40].

У зв'язку з широким поширенням інформаційних технологій в останні часи більшість людей віддають перевагу поширенню резюме у електронному вигляді. Зростає популярність ініціативних (складених за бажанням кандидата, без попередньої інформації про наявність вакансії) електронних резюме, які розміщуються на спеціалізованих сайтах для роботодавців і

людей, що шукають нове місце роботи або навчання [34]. Подібні сайти пропонують відвідувачам вже готову форму для заповнення. Більшість форм становити собою таблицю, де у лівому стовпці сформульовані рядки для заповнення, а у правому стовпці є вільне поле для введення інформації. Форми на різних сайтах можуть трохи відрізнитися за композиційним складом, наприклад, послідовністю рядків для заповнення у лівому стовпці [37].

Загалом композиційний склад залишається «класичним», при цьому спостерігається явна тенденція до деталізації наданої кандидатом інформації. І хоча на багатьох сайтах поле для заповнення тексту резюме обмежено певною кількістю символів, проте більшість кандидатів певною мірою використовують традиційні етикетні формули початку і закінчення ділового листа. Таким чином, варіативність композиційного складу різних резюме та його зовнішня структура залишаються незмінними [43].

Композиційний склад резюме, що ґрунтується на глибокій культурній традиції оформлення ділових листів, виступаючи одним із жанровотворчих ознак резюме, дозволяє не лише належним чином структурувати інформацію про кандидата як з позиції автора резюме, так і з позиції його читача, але й значною мірою визначає особливості мовного наповнення заданої зовнішньої форми резюме [44].

Визначаючи жанр документа як функціональний вид мовлення, що має стандартизовану форму відображення, дослідники відзначають, що мовне наповнення документів базується на засобах офіційно-ділового стилю. Стиль у цьому випадку розуміється як вид мови, закріплений у певному суспільстві за однією з найбільш загальних сфер соціального життя [48].

Резюме, як один із жанрів офіційно-ділового стилю спілкування, реалізуючи свою основну мету у рамках типізованої комунікативної ситуації, несе читачеві інформацію певних видів, причому кожен вид оформлюється за допомогою строго визначеного усталеного набору мовних засобів [35]. Виходячи з мети комунікативної ситуації, основними завданнями резюме можна назвати наступні:

- повідомлення інформації про кандидата,
- збудження позитивної емоційної відповіді від роботодавця,
- спонукання роботодавця прийняти рішення про відповідність даного кандидата на певну посаду [54].

Кожній з цих задач відповідає один із видів інформації: когнітивна, апелятивна, емоційна [57].

Функціонально обумовлена взаємодія цих видів інформації на основі тематичної єдності, що базується на засобах офіційно-ділового стилю, визначає особливості мовного наповнення тексту резюме. Текст виступає як взаємозв'язок компонент його частин, що проявляється у вигляді смислової, комунікативної та структурної цілісності, які взаємодіють між собою як зміст, функція та форма [25].

Мовне наповнення текстів резюме задається передусім особливостями лексичного складу, характерною рисою якого виступає номінативний стиль викладу.

Необхідно використовувати резюме для демонстрації когнітивних здібностей, таких як аналітичне мислення, творчість, стратегічне мислення тощо, через спосіб організації інформації та вибір слів [59].

Резюме в лінгвокогнітивному аспекті може бути ефективним інструментом для показу професійної компетентності, а також когнітивних здібностей та особистісних рис через вибір мовних засобів та організацію інформації.

Резюме належить до офіційно-ділової сфери. Функція ділового тексту полягає в досягненні згоди між двома або більше сторонами. Офіційно-ділове спілкування та функціональна спрямованість ділового тексту визначають багато його особливостей. Основними особливостями є офіційність документа, що визначається контекстом спілкування та характером відносин між сторонами [50].

Ділові тексти часто характеризуються об'єктивністю, логічністю та стриманістю виразу. Зазвичай використовується стилістично нейтральна

лексика, а також багато книжкових слів латинського походження. У діловій писемній мові поширене використання кліше, стереотипних виразів та фраз. Проте важливо зазначити, що уважність до змісту не означає знехтування формою, оскільки лише правильно сформульовані резюме дійсно відображають предмет, що в них описується [12].

Оскільки резюме є специфічним видом мовлення, мовні аспекти цього документа базуються на офіційному стилі, який поєднує комунікативну, змістову і структурну цілісність. Щодо лексико-граматичного рівня, у резюме переважають: іменники та прикметники, використовується спеціалізована термінологія, широко застосовуються мовні вирази, а також синонімічні конструкції [16].

Синтаксично резюме характеризується вживанням складних речень, включенням модальних конструкцій у минулому часі та використанням особистих займенників для вираження суб'єктивних поглядів [19].

Семантично резюме має переважно позитивно-оцінний відтінок, що стосується емоційного вираження. Іноді при складанні резюме автори допускають помилки. Однією з причин цього є нездатність відокремлювати об'єктивну інформацію від суб'єктивних оцінок, а також заміщення аксіологічно значущих характеристик претендентів на вакансію [5].

Стандартизація документа обумовлена двома основними чинниками. По-перше, це вимога економії мови, а по-друге, потреба спростити процес обробки та інтерпретації інформації, що включає переклад, а також уникнення різних тлумачень одного й того ж тексту. У діловому англійському стилі спостерігається тенденція до використання вже існуючих шаблонів текстів. Відсутність особистісного відтінку може гальмувати зміни у цьому стилі. Однак, сучасні умови бізнесу вимагають великої гнучкості ділової англійської мови як підсистеми мови. У текстах резюме часто використовуються стандартні фрази і вирази, які є готовими конструкціями, або кліше. Наприклад:

- *strong communication skills* (добре розвинені комунікативні навички);

- *team player* (командний гравець);
- *detail-oriented* (уважний до деталей);
- *results-driven* (орієнтований на результат);
- *ability to work under pressure* (здатність працювати під тиском);
- *excellent organizational skills* (відмінні організаційні навички) [38].

Офіційно-ділові тексти повністю спрямовані на передачу змісту. Форма цих документів, як правило, має стереотипний характер. Звернення, вступи, послідовність викладу основних пунктів, заключення – всі ці елементи підпорядковані чітким правилам риторики і використовуються різноманітні мовні штампи. Вилучення будь-якого з цих елементів може нашкодити змісту тексту [15].

Розглянемо структуру англomовного резюме:

- **Personal Information** включає ім'я, прізвище, адресу, телефони (з кодом країни та населеного пункту)
- **Objective** подає опис посади, на яку претендують та досягнення.
- **Education** вимагає повної назви навчального закладу, дати закінчення навчання, факультет і спеціальність, середній бал диплома, вчений ступінь. На відміну від вітчизняних рекрутерів, західноєвропейських цікавить активне соціальне життя, спортивні досягнення під час навчання в університеті.
- **Work Experience** – опис трудової діяльності, починаючи з останнього місця роботи.
- **Additional skills:**
 - language skills (знання мов),
 - software skills (програмне забезпечення, з яким ви вмієте працювати),
 - driving license (водійські права, категорія),
 - hobbies.
- **References** – один з розділів резюме, письмові рекомендації або контакти керівництва з колишнього місця роботи [18].

Основні характеристики української офіційно-ділової мови, які є специфічними в порівнянні з англійською мовою, містять наступне:

- використання безособового звернення до читача;
- високий рівень літературної обробки текстів;
- зменшення використання образності;
- тенденція до чіткості та конкретності у викладі;
- прагнення до заміщення транслітерації [28].

Отже, резюме як один із жанрів офіційно-ділового дискурсу, презентує особливий тип текстів, що характеризується певним набором повторюваних взаємодіючих лінгвістичних та екстралінгвістичних ознак. Ці ознаки включають: досягнення конкретної мети у процесі комунікації за допомогою втілення уявлень про особливі соціальні ролі; відповідність вимогам до композиційного складу, що базується на глибокій культурній традиції та встановленій практиці; наявність особливого мовного наповнення, обмеженого засобами офіційно-ділового стилю та обумовленого взаємодією трьох типів інформації (когнітивної, апелятивної, емоційної).

1.3 Жанр резюме в діловому дискурсі різних лінгвокультур

Структурні особливості жанру резюме відповідають правилам складання документа, і наявність помилок у ньому може стати причиною відмови при працевлаштуванні. Сьогодні зразки резюме можна знайти як у друкованих виданнях, так і в електронних джерелах, що містять різні рекомендації щодо складання. Хоча композиційна складова в обох випадках приблизно однакова, резюме, розміщені в інтернеті, часто містять значну кількість помилок. Це свідчить про те, що носії сучасної української літературної мови ще не мають достатніх навичок складання резюме, ймовірно, через відсутність універсального зразка цього документа [11].

Оскільки резюме є функціональним різновидом мовлення, його мовна складова базується на засобах офіційно-ділового стилю, об'єднуючи комунікативну, змістову та структурну цілісність. Лексико-граматичний рівень резюме характеризується переважанням іменників і прикметників, використанням термінології, широким застосуванням мовних кліше та рівнозначних синонімічних конструкцій. На синтаксичному рівні в резюме використовуються складні речення, модальні конструкції в минулому часі, а також особові займенники для вираження суб'єктивності думки. Семантична складова резюме характеризується переважно позитивно-оцінною конотацією емоційно забарвлених одиниць [17].

Відмінності в структурі та вимогах резюме залежно від країни та лінгвокультурного контексту можуть впливати на спосіб представлення інформації та акцентувати різні аспекти досвіду та навичок кандидата. У США та Канаді акцент частіше робиться на функціональний формат, з вільною структурою та обмеженим обсягом, тоді як у європейських країнах хронологічний формат та більша деталізація можуть бути більш поширеними. Додавання фотографії може бути загальною практикою у Європі, але не так часто зустрічається в США та Канаді, де вона може бути небажаною. Крім того, різні культурні контексти впливають на обсяг і тип інформації, яка включається в резюме, наприклад, додаткові особисті дані можуть бути зазначені у європейських резюме, але обмежуються у резюме, призначених для США та Канади. Розуміння цих відмінностей є ключовим для ефективного представлення себе на ринку праці [14].

1.4 Методи дослідження

Під час аналізу особливостей жанру резюме в англomовному та українськомовному діловому дискурсі, ми використали метод аналізу змісту та структури резюме в англomовному та українськомовному діловому дискурсі. Також було залучено метод порівняння при дослідженні особливостей жанру резюме в англomовному та українськомовному діловому дискурсі.

Використовувався також метод дискурсивного аналізу для аналізу дискурсивних стратегій та мовних засобів, які використовуються для створення резюме.

Ці методи можуть допомогти розкрити специфіку жанру резюме в англomовному та українськомовному контекстах та зрозуміти, як він функціонує у професійному діловому дискурсі кожної культури [26].

Отже, дослідження англomовного та українського резюме як жанру інституційного ділового дискурсу може виявити різноманітні аспекти цих текстів, включаючи їх структуру, мовленнєві засоби та функції. Квалітативний аналіз допомагає розкрити основні компоненти резюме та їх організацію, тоді як корпусний аналіз дозволяє порівняти вживання мовних засобів у різних мовних середовищах. Когнітивний аналіз розкриває способи вираження кваліфікацій та навичок кандидатів, а семантичний аналіз виявляє суттєві аспекти мовлення, які впливають на сприйняття кандидата. Дискурсивний аналіз допомагає зрозуміти, як резюме використовується для побудови образу кандидата та встановлення комунікативного контакту з роботодавцем. Ці методи разом допомагають краще розкрити специфіку жанру резюме в різних мовних та культурних контекстах та визначити його роль у професійному діловому спілкуванні.

Висновки до розділу 1

Отже, в англomовній теорії дискурсу більше уваги приділяється поняттю жанру, що відображає інтерес до соціальних аспектів мовлення. У вітчизняній літературі поняття жанру розглядається як специфічний тип функціонального стилю, що визначається формою мовного спілкування. Проте існуючі визначення не враховують різноманіття можливих форм письмової комунікації в діловому дискурсі, а також поєднання різних форм спілкування.

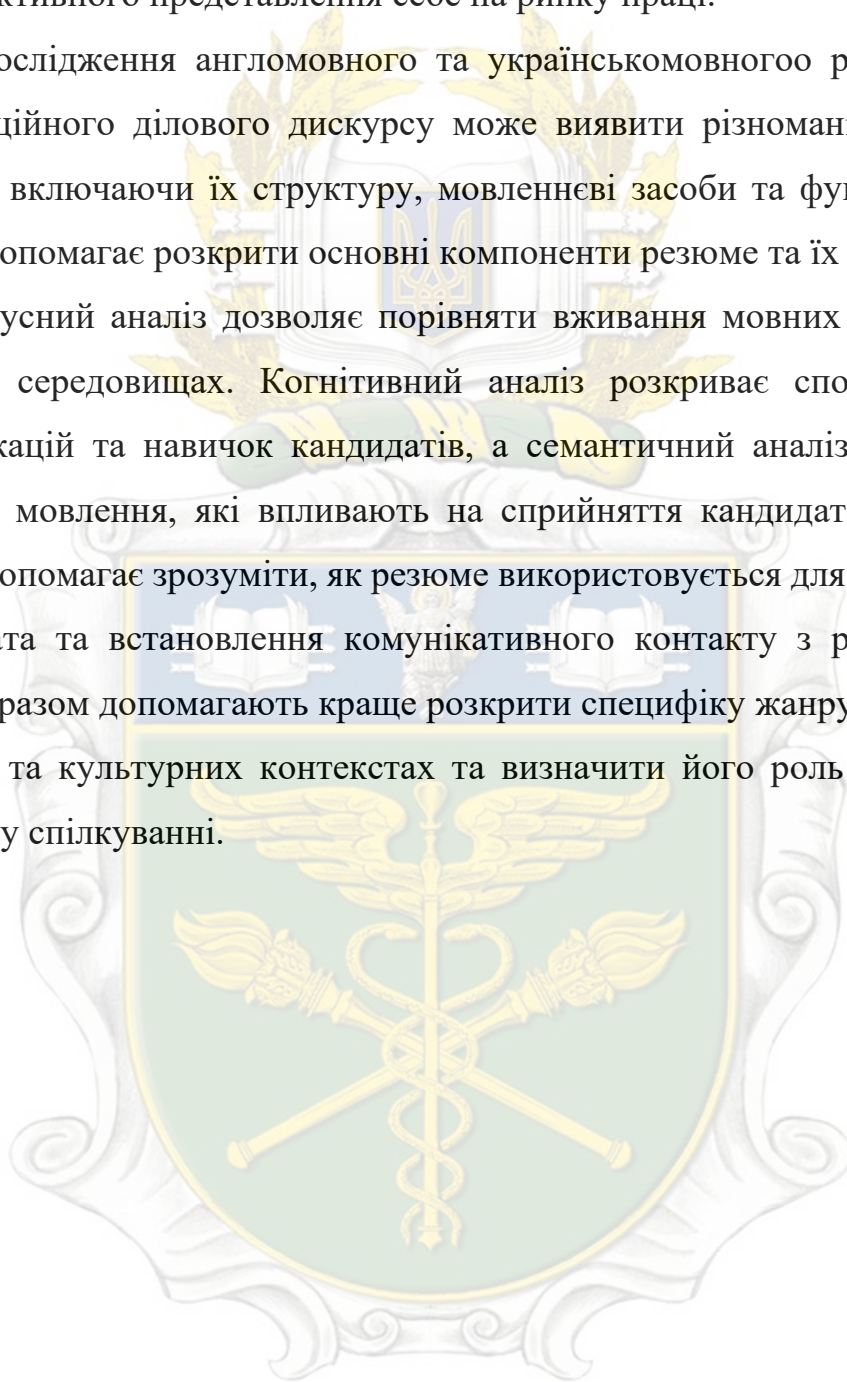
Попри великий інтерес до дослідження ділової комунікації, діловий дискурс залишається недостатньо вивченим явищем. Необхідно подальше дослідження для з'ясування сутності, структури та основних компонентів цього типу спілкування.

Резюме, як один із жанрів офіційно-ділового дискурсу, становить собою особливий тип текстів, що характеризується певним набором повторюваних взаємодійних лінгвістичних та екстралінгвістичних ознак. Ці ознаки включають: досягнення конкретної мети у процесі комунікації за допомогою втілення уявлень про особливі соціальні ролі; відповідність вимогам до композиційного складу, що базується на глибокій культурній традиції та встановленій практиці; наявність особливого мовного наповнення, обмеженого засобами офіційно-ділового стилю та обумовленого взаємодією трьох типів інформації (когнітивної, апелятивної, емоційної).

Відмінності у структурі та вимогах резюме залежно від країни та лінгвокультурного контексту можуть впливати на спосіб представлення інформації та акцентувати різні аспекти досвіду та навичок кандидата. У США та Канаді акцент частіше робиться на функціональний формат, з вільною структурою та обмеженим обсягом, тоді як у європейських країнах хронологічний формат та більша деталізація можуть бути більш поширеними. Додавання фотографії може бути загальною практикою у Європі, але не так часто зустрічається в США та Канаді, де вона може бути вважена за небажану. Крім того, різні культурні контексти впливають на обсяг і тип інформації, яка

включається в резюме, наприклад, додаткові особисті дані можуть бути зазначені у європейських резюме, але обмежуються у резюме, призначених для США та Канади. Таким чином, розуміння цих відмінностей є ключовим для ефективного представлення себе на ринку праці.

Дослідження англомовного та українськомовного резюме як жанру інституційного ділового дискурсу може виявити різноманітні аспекти цих текстів, включаючи їх структуру, мовленнєві засоби та функції. Кількісний аналіз допомагає розкрити основні компоненти резюме та їх організацію, тоді як корпусний аналіз дозволяє порівняти вживання мовних засобів у різних мовних середовищах. Когнітивний аналіз розкриває способи вираження кваліфікацій та навичок кандидатів, а семантичний аналіз виявляє суттєві аспекти мовлення, які впливають на сприйняття кандидата. Дискурсивний аналіз допомагає зрозуміти, як резюме використовується для побудови образу кандидата та встановлення комунікативного контакту з роботодавцем. Ці методи разом допомагають краще розкрити специфіку жанру резюме в різних мовних та культурних контекстах та визначити його роль у професійному діловому спілкуванні.

РОЗДІЛ 2

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖАНРУ РЕЗЮМЕ В АНГЛОМОВНІЙ ТА УКРАЇНСЬКОМОВНІЙ ТРАДИЦІЯХ

2.1 Формально-структурні особливості електронних резюме

Українське та англomовне резюме зазвичай займає 1–2 сторінки і включає такі розділи:

- Контактна інформація.
- Ім'я та прізвище (по батькові можна не вказувати).
- Адреса (повна, включно з індексом).
- Телефон (домашній, контактний, робочий із кодом міста; робочий телефон вказується лише за умови можливості вільного спілкування на робочому місці).
- Адреса електронної пошти (якщо у вас ще немає особистої поштової скриньки, обов'язково створіть її перед розсиланням резюме) [31].

Мета: коротка інформація про бажану посаду і причини, чому ви претендуєте на неї (не більше 6 рядків). Якщо резюме надсилається на конкретну вакансію, замість мети вказується назва або код вакансії.

Кваліфікація: коротко зазначається найважливіша для потенційного роботодавця інформація про ваші професійні навички, сильні сторони та досягнення. Наведемо приклади з англomовних резюме:

- *Highly motivated professional with extensive experience in project management.*
- *Expertise in financial analysis and strategic planning.*
- *Skilled in developing and implementing marketing strategies.*
- *Exceptional communication and interpersonal skills.*
- *Strong background in customer service and client relations.*

- *Demonstrated ability to lead cross-functional teams.*
- *Proficient in Microsoft Office Suite and various CRM software.*
- *Detail-oriented with a strong focus on accuracy and quality.*
- *Adept at managing multiple priorities in fast-paced environments.*
- *Excellent problem-solving and critical-thinking abilities.*
- *Strong organizational and time management skills.*
- *Ability to build and maintain positive relationships with stakeholders.*
- *Skilled in negotiating contracts and managing vendor relationships.*
- *Proficient in data analysis and reporting.*
- *Proven ability to meet and exceed sales targets.*
- *Strong knowledge of industry regulations and compliance requirements.*

Розглянемо приклади з українськомовних резюме:

- *Вміння працювати з великими обсягами даних.*
- *Відмінні навички планування.*
- *Володіння навичками управління проектами.*
- *Вміння ефективно комунікувати з клієнтами.*
- *Вміння організовувати та проводити тренінги для персоналу.*
- *Вміння використовувати SEO-стратегії для просування продуктів.*
- *Досвід роботи в умовах швидко змінюваного середовища.*
- *Вміння розробляти контент-стратегії для соціальних мереж.*
- *Вміння створювати графічні матеріали для маркетингових кампаній.*
- *Вміння аналізувати конкурентне середовище.*

Досвід роботи. Це найважливіший розділ резюме, де описується професійний досвід (зазвичай за останні 10 років), наприклад:

- *Experienced in conducting market research and competitive analysis.*
- *Experienced in developing and delivering training programs.*

- *Experienced in budget planning and financial forecasting.*
- *Experienced in developing and implementing operational procedures.*
- *Experienced in developing and managing marketing campaigns.*
- *Experienced in managing vendor and supplier relationships.*
- *Experienced in developing and managing budgets.*
- *Experienced in developing and managing online marketing campaigns.*
- *Experienced in conducting employee performance reviews.*
- *Experienced in developing and managing strategic partnerships.*
- *Experienced in developing and executing marketing strategies.*
- *Experienced in developing and managing PR campaigns.*
- *Experienced in developing and implementing change management strategies.*
- *Experienced in developing and implementing performance management systems.*
- *Experienced in developing and implementing performance improvement plans.*
- *Experienced in providing technical support to end-users.*
- *Experienced in developing and implementing customer support solutions.*
- *Experienced in conducting training needs assessments.*
- *Experienced in developing and implementing organizational development programs.*
- *Proficient in using organizational development software and tools.*
- *Experienced in developing and implementing change management strategies.*
- *Experienced in developing and implementing performance management systems.*

- *Experienced in developing and implementing performance improvement plans.*

Розглянемо українськомовні приклади:

- *Здійснював управління командою з 10 осіб, спрямовуючи їх на досягнення поставлених цілей.*
- *Проводив внутрішні аудити для виявлення та усунення недоліків у процесах компанії.*
- *Забезпечував підтримку та розвиток корпоративної культури компанії.*
- *Організовував та проводив навчальні семінари для співробітників.*
- *Забезпечував підтримку та розвиток клієнтських відносин.*
- *Розробляв програми лояльності для клієнтів компанії.*
- *Організовував та проводив зустрічі з ключовими клієнтами компанії.*
- *Досвід роботи з програмами для аналізу даних.*
- *Досвід роботи з PR-агентствами.*

Освіта: в цьому розділі згадується освіта, додаткова освіта, така як курси, семінари, тренінги або стажування. Наприклад в англomовних резюме:

- *Bachelor of Business Administration in accounting.*
- *Coral Springs University. Architecture/Engineering.*
- *Green Valley State. Bachelor of Science in nursing.*
- *Overvale High School. High school diploma.*

Розглянемо приклади в українськомовних резюме:

- *Вища освіта, досвід роботи більше 5 років.*

Додаткова інформація: володіння іноземними мовами та комп'ютером, наявність водійських прав, членство в професійних організаціях тощо.

- *Proficient in using programming languages such as Java, Python, and C++.*

- *Proficient in using warehouse management systems (WMS).*
- *Proficient in using EHS software and tools.*
- *Proficient in using database management systems (DBMS) such as Oracle and SQL Server.*
- *Proficient in using data analysis tools such as R and Python.*
- *Proficient in using machine learning frameworks such as TensorFlow and Keras.*
- *Proficient in using cloud platforms such as AWS, Azure, and Google Cloud.*

Українськомовні приклади:

- *Якісне виконання taskів, звітування, ведення комунікації з клієнтом (Англійська мова від b1/b2).*
- *Досвід роботи з програмами для аналізу даних.*
- *Володіння навичками управління проектами.*
- *Вміння використовувати SEO-стратегії для просування продуктів.*
- *Вміння ефективно використовувати CRM-системи.*
- *Досвід роботи в сфері B2B маркетингу.*

Серед формально-структурних особливостей англомовних резюме, ми виокремили наступні:

- кваліфікація – 16 (32%),
- досвід роботи – 23 (46%)
- освіта – 4 (8%)
- додаткова інформація – 7 (14%) (рис. 2.1.)

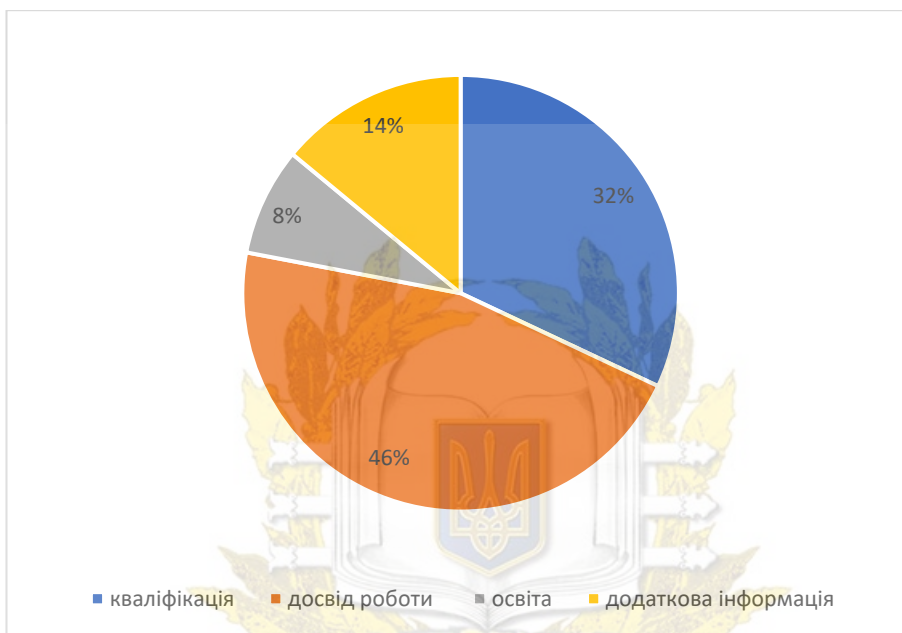

Рис. 2.1. –Формально-структурні особливості в англomовному резюме

Серед формально-структурних особливостей українських резюме, ми виокремили наступні:

- кваліфікація – 10 (38%),
- досвід роботи – 9 (35%)
- освіта – 1 (4%)
- додаткова інформація – 6 (23%) (рис. 2.2.)

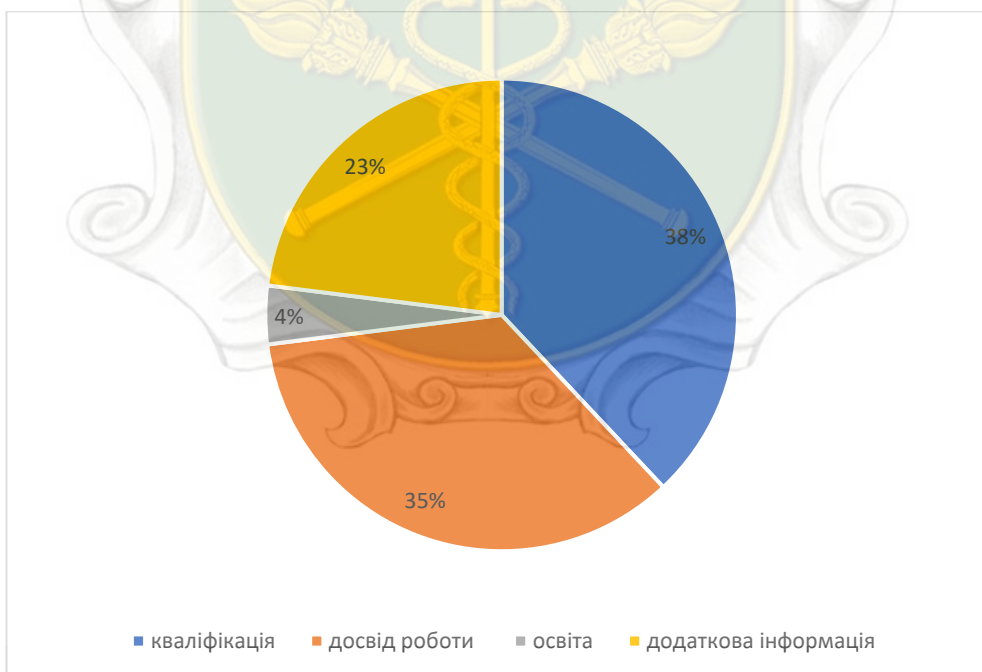

Рис. 2.2. Формально-структурні особливості в українському резюме

Аналіз формально-структурних особливостей англomовних та українськомовних резюме виявив деякі відмінності та спільні риси між ними. В англomовних резюме більший акцент робиться на досвід роботи, який є найчастішим елементом, тоді як в українських резюме важливішою є кваліфікація. Освіта у обох випадках займає меншу частку, що свідчить про її менш суттєве значення в порівнянні з іншими аспектами. Також українські резюме містять більше додаткової інформації, що може вказувати на важливість різносторонніх відомостей для роботодавців (рис. 2.3.).

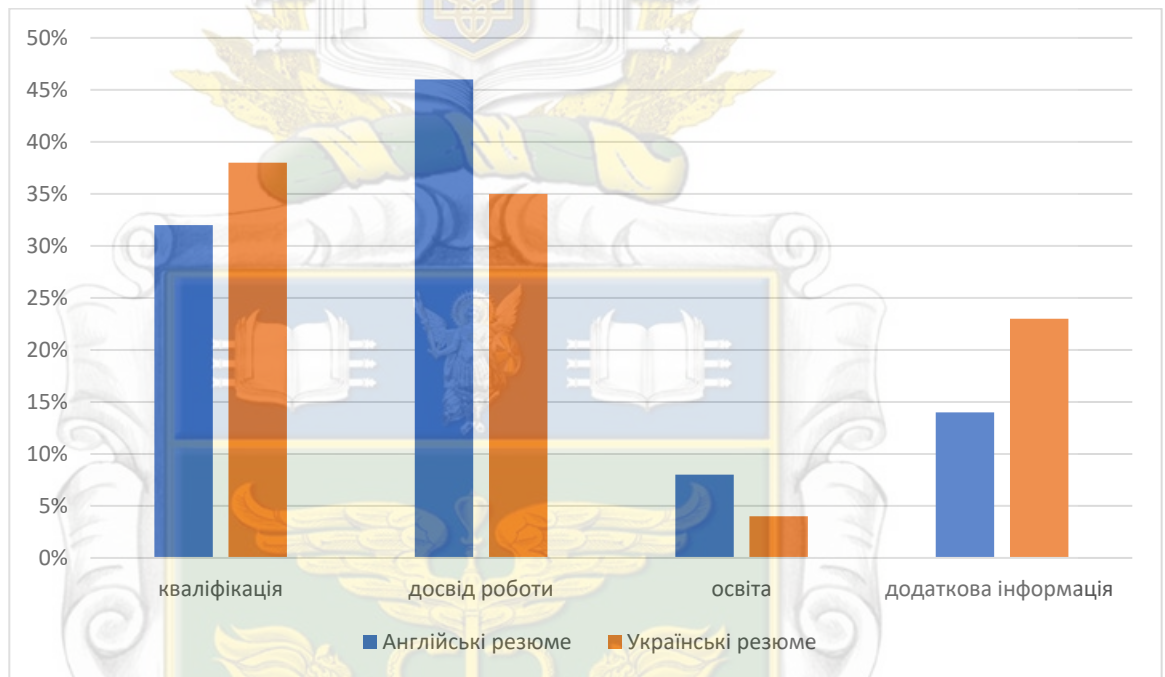

Рис. 2.3. – Порівняльний аналіз

Отже, українськомовне та англomовне резюме зазвичай займає 1–2 сторінки і містить контактну інформацію, яка охоплює ім'я та прізвище, адресу, телефон та електронну пошту. Мета резюме полягає в короткому описі бажаної посади та причин, чому ви претендуєте на неї. У розділі кваліфікації зазначається найважливіша інформація про професійні навички, сильні сторони та досягнення. Досвід роботи описує професійний досвід за останні 10 років. Освіта включає відомості про основну та додаткову освіту, курси, семінари, тренінги або стажування. Додаткова інформація може включати

володіння іноземними мовами та комп'ютером, наявність водійських прав та членство в професійних організаціях.

2.2 Лексико-граматичні характеристики жанру резюме

На сьогодні існує безліч як друкованих, так і електронних видань, що містять різноманітні рекомендації щодо складання резюме. Щодо форми резюме, більшість з них виділяють вимоги до композиційного складу резюме, його обсягу, а також до дотримання етикетних норм оформлення ділових листів. Композиційний склад резюме регулюється передусім схемою розташування інформації на аркуші паперу або на електронній сторінці. У сучасному суспільстві схема загального розташування інформації в ділових листах закріплена в стандарті [2]. Цей стандарт регламентує: ширину полів, відступів, порядок розташування компонентів листа, оформлення цифрової інформації (дат, телефонних номерів) тощо [4].

У зв'язку з поширенням інформаційних технологій останнім часом більшість людей віддають перевагу поширенню резюме у електронному вигляді. Зростає популярність ініціативних (складених за бажанням кандидата, без попередньої інформації про наявність вакансії) електронних резюме, які розміщуються на спеціалізованих сайтах для роботодавців і людей, що шукають нове місце роботи або навчання [32]. Подібні сайти пропонують відвідувачам вже готову форму для заповнення. Більшість форм представляють собою таблицю, де у лівому стовпці сформульовані рядки для заповнення, а у правому стовпці є вільне поле для введення інформації. Форми на різних сайтах можуть трохи відрізнятися за композиційним складом, наприклад, послідовністю рядків для заповнення у лівому стовпці [5].

Відмінності у структурі та вимогах резюме залежно від країни та лінгвокультурного контексту можуть впливати на спосіб представлення інформації та акцентувати різні аспекти досвіду та навичок кандидата. У США та Канаді акцент частіше робиться на функціональний формат, з вільною

структурою та обмеженим обсягом, тоді як у європейських країнах хронологічний формат та більша деталізація можуть бути більш поширеними. Додавання фотографії може бути загальною практикою у Європі, але не так часто зустрічається в США та Канаді, де вона може бути небажаною. Крім того, різні культурні контексти впливають на обсяг і тип інформації, яка включається в резюме, наприклад, додаткові особисті дані можуть бути зазначені у європейських резюме, але обмежуються у резюме, призначених для США та Канади. Таким чином, розуміння цих відмінностей є ключовим для ефективного представлення себе на ринку праці [39].

Українськомовні та англкомовні резюме часто використовують кліше для стандартизованого та зрозумілого подання інформації про досвід та навички кандидата.

Так, наприклад в англкомовних резюме шаблонною є форма «*Experienced in*». Це кліше використовується для підкреслення досвіду роботи в певній сфері або з конкретним завданням. Наприклад: ***Experienced in project management and leading cross-functional teams.***

Ще однією шаблонною формою є вираз «*Skilled in*». Це кліше допомагає виділити навички, в яких кандидат досяг певного рівня майстерності. Наприклад: ***Skilled in data analysis and utilizing advanced Excel functions.***

В українськомовних резюме зустрічаємо шаблонний вираз «*відповідальний за*». Це кліше використовують для опису обов'язків, які виконував кандидат на попередніх посадах. Наприклад: ***Відповідальний за планування та координацію маркетингових кампаній.***

Клішований вираз «*досвід роботи*» допомагає зазначити наявність досвіду у певній сфері або на певній посаді. Наприклад: ***Досвід роботи у сфері управління персоналом понад 5 років.***

Кліше полегшують розуміння та стандартизують подачу інформації в резюме. Вони допомагають швидко донести ключову інформацію до роботодавця, акцентуючи увагу на релевантному досвіді та навичках

кандидата. Проте важливо не зловживати такими фразами, щоб уникнути штампованості і зробити резюме більш індивідуальним та привабливим.

В англomовних резюме часто використовуються аббревіатури. Так, наприклад доволі поширеною є аббревіатура *CRM (Customer Relationship Management)*. Нариклад: *Implemented a new **CRM** system that increased customer retention by 20%.*

Абревіатура *HR (Human Resources)* також є широко використовуваною в англomовних резюме. Наприклад: *Managed **HR** processes, including recruitment, onboarding, and employee relations.* Інший приклад - *PR (Public Relations): Developed and executed **PR** campaigns that enhanced company visibility and reputation.*

Наведемо ще декілька аббревіатур, які найчастіше зустрічаються в англomовних резюме: *SEO (Search Engine Optimization)*, наприклад *Optimized website content for **SEO**, resulting in a 30% increase in organic traffic;* *SEM (Search Engine Marketing)*, наприклад: *Led **SEM** strategies that boosted online sales by 25% through targeted advertising.*

В українських резюме зустрічається використання англіцизмів: *digital-стратегій, SMM, версіями Git, компаніях Crypto&Blockchain, Поглиблені знання REST API та WebSockets, Розробляв кросплатформенні додатки та сервіси в нішах: Parental Control, Wellness Ecosystem, Lifestyle Apps.*

Частотним в англomовних резюме є вживання прикметників: *Experienced, Proficient, Skilled in.*

В українських резюме також зустрічаються прикметники: *відповідальний, зацікавлений.*

Частотними є дієслова, англ. *develop, implement*, укр. *відповідав, забезпечував, організовував, проводив, здійснював, розробляв.*

Отже, ми виокремили такі лексико-граматичні особливості англomовного резюме, як:

- кліше – 2 (18%),
- аббревіатури – 4 (37%),

- вживання прикметників – 3 (27%),
- вживання дієслів – 2 (18%) (рис.2.4.)

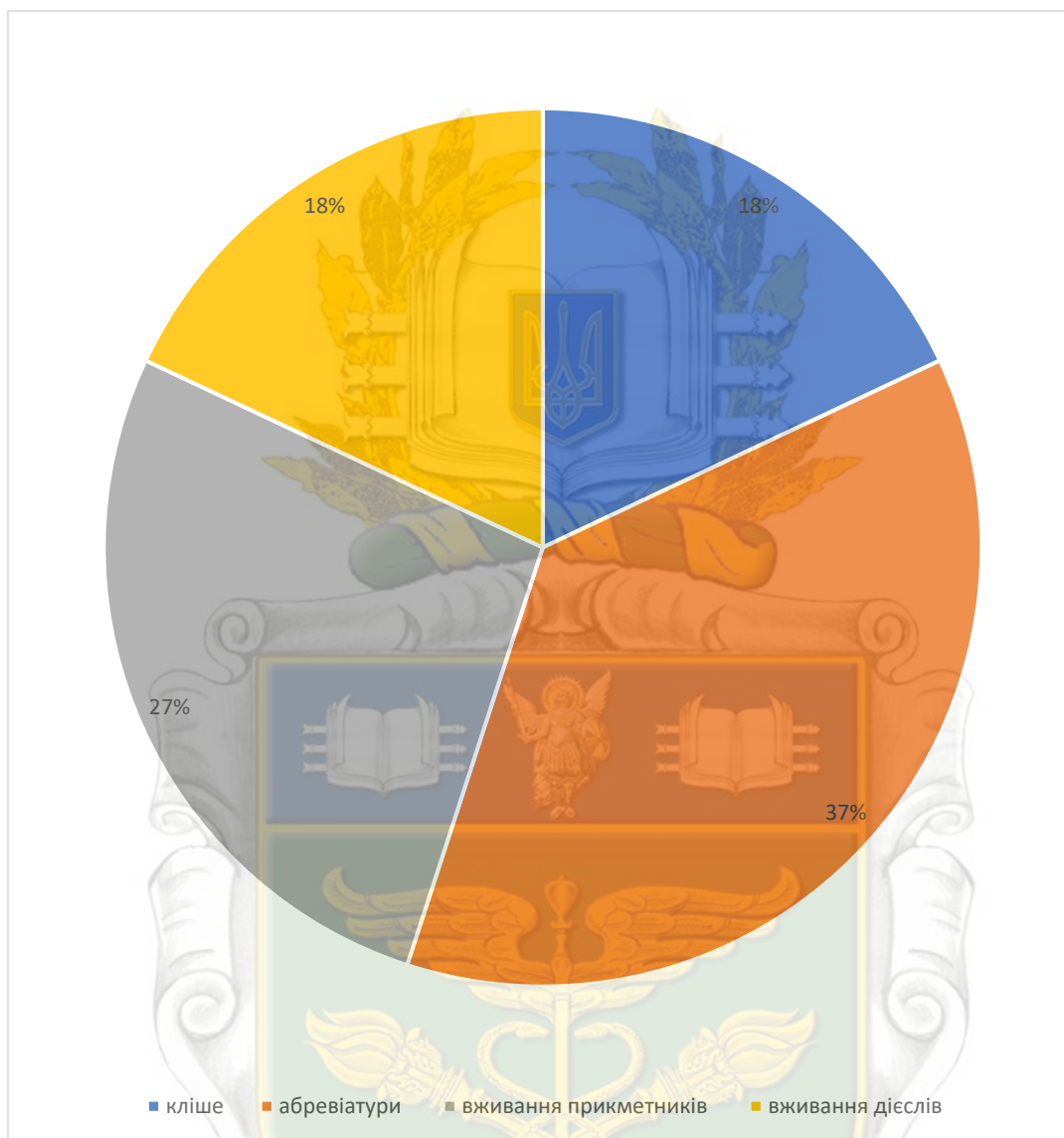

Рис.2.4. – Лексико-граматичні особливості англomовних резюме

В українськомовних резюме ми виокремили такі лексико-граматичні особливості:

- кліше – 2 (11%),
- вживання прикметників – 2 (11%),
- вживання дієслів – 6 (33%)
- використання англійських слів – 8 (45%) (рис.2.5.)

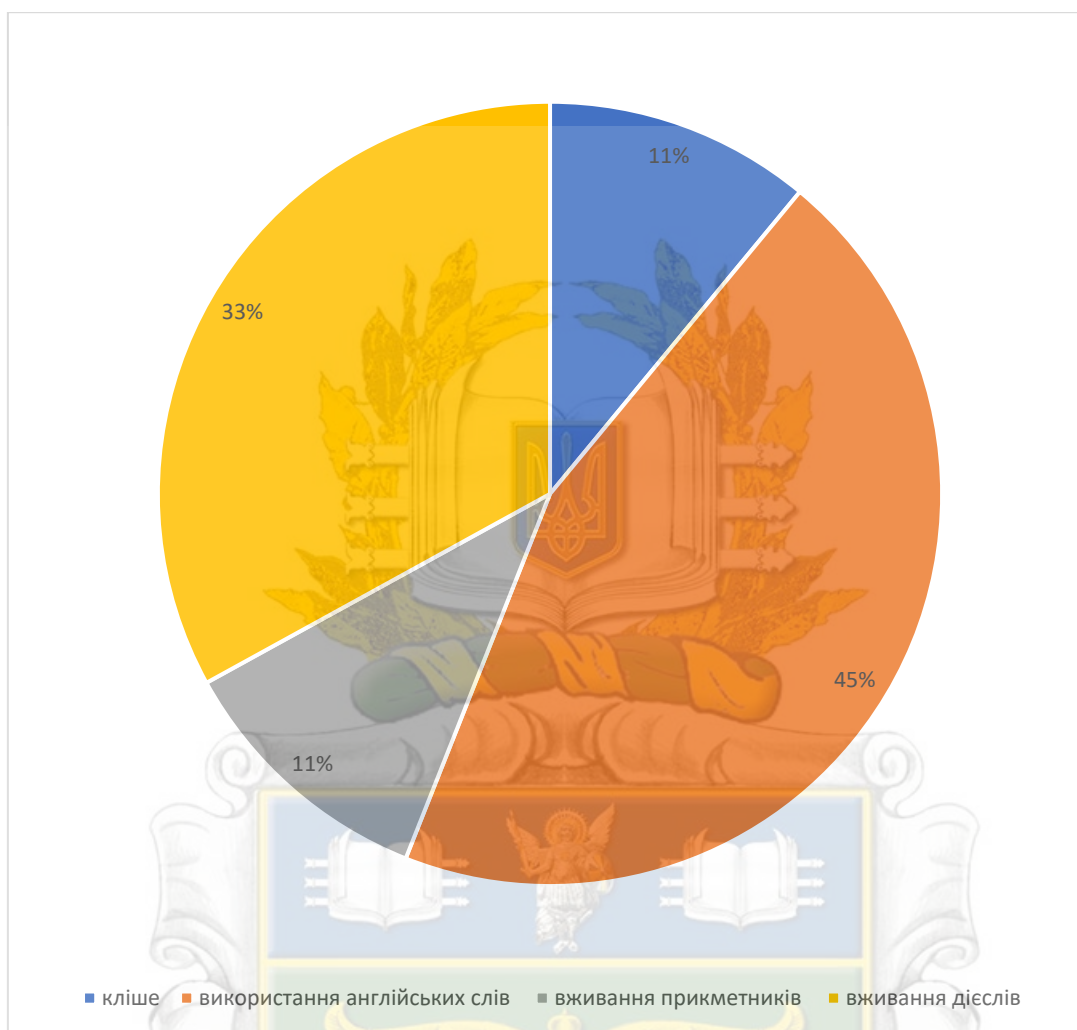

Рис.2.5. – Лексико-граматичні особливості українських резюме

Порівняння лексико-граматичних особливостей англомовних та українськомовних резюме виявило суттєві відмінності у використанні мовних засобів. В англомовних резюме домінують аббревіатури, які складають 37%, тоді як в українських резюме на першому місці за частотою вживання стоять англійські слова (45%). Водночас в українських резюме значно частіше використовуються дієслова (33% проти 18% в англомовних). Кліше й прикметники в обох типах резюме зустрічаються з приблизно однаковою частотою, хоч і з незначними відмінностями. Це свідчить про те, що українські резюме більше орієнтовані на вживання англіцизмів і дієслів, тоді як англомовні – на використання скорочень і аббревіатур (рис. 2.6.).

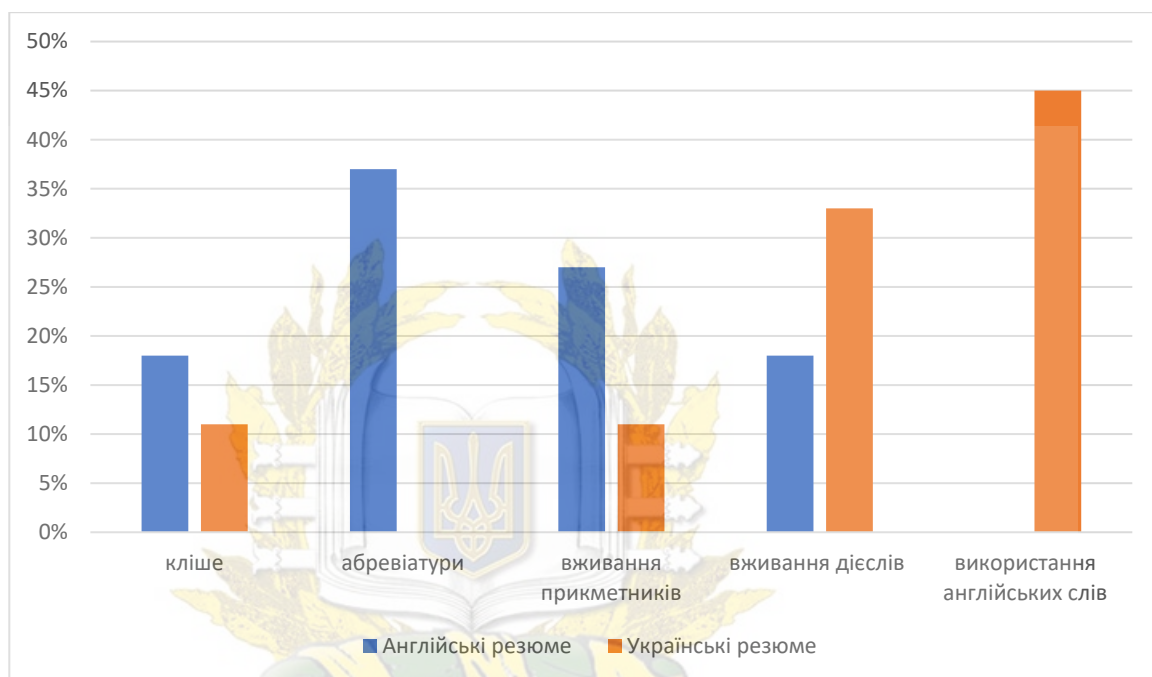

Рис. 2.6. – Порівняльний аналіз

Резюме як один із жанрів офіційно-ділового дискурсу, представляє собою особливий тип текстів, що характеризується певним набором повторюваних лінгвістичних та екстралінгвістичних ознак. Ці ознаки включають: досягнення конкретної мети у процесі комунікації за допомогою втілення уявлень про особливі соціальні ролі; відповідність вимогам до композиційного складу, що базується на глибокій культурній традиції та встановленій практиці; наявність особливого мовного наповнення, обмеженого засобами офіційно-ділового стилю та обумовленого взаємодією трьох типів інформації (когнітивної, апелятивної, емоційної).

2.3 Прагматика англомовних та українськомовних резюме

Прагматика резюме, тобто їхнє комунікативне призначення та вплив на адресата, має деякі відмінності між англомовним та українськомовним резюме. Ці відмінності відображаються як у структурі, так і в підходах до написання резюме в різних культурних контекстах.

В англomовних резюме присутній акцент на результати. Англomовні резюме часто акцентують увагу на досягненнях кандидата, підкреслюють конкретні результати та успіхи. Основна мета – показати цінність, яку кандидат може принести компанії. Наприклад:

- *Skilled in developing and implementing predictive analytics solutions.*
- *Experienced in developing and implementing cybersecurity programs.*
- *Proficient in using cybersecurity software and tools.*
- *Skilled in conducting vulnerability assessments and penetration testing.*
- *Strong background in software development and programming.*
- *Experienced in developing and maintaining software applications.*
- *Proficient in using programming languages such as Java, Python, and C++.*

Англomовні резюме лаконічні. Англomовні резюме здебільшого короткі та по суті. Прийнято уникати надмірної деталізації, надаючи лише ту інформацію, яка найбільше відповідає посаді, на яку претендує кандидат.

Наприклад:

- *Strong background in data science and analytics.*
- *Experienced in conducting data analysis and visualization.*
- *Proficient in using data analysis tools such as R and Python.*
- *Skilled in creating and managing product listings.*
- *Strong background in supply chain management and logistics.*
- *Experienced in managing inventory and stock levels.*
- *Proficient in using inventory management software.*
- *Ability to develop and implement supply chain strategies.*
- *Strong understanding of procurement processes and best practices.*
- *Experienced in negotiating supplier contracts and agreements.*
- *Proficient in using procurement software and tools.*

В англomовних резюме часто використовуються активні дієприкметники для опису обов'язків і досягнень, що додає тексту динамічності та підкреслює активну роль кандидата.

Наприклад:

- *Strong understanding of design principles and best practices.*
- *Experienced in developing and managing website content.*
- *Proficient in using content management systems (CMS).*
- *Skilled in creating and managing user experiences (UX).*
- *Strong background in web development and coding.*
- *Experienced in using HTML, CSS, and JavaScript.*
- *Proficient in using web analytics tools.*

Українськомовні резюме здебільшого більше акцентують увагу на описі обов'язків, які виконував кандидат на попередніх місцях роботи. Часто використовують перелік посадових обов'язків, акцентуючи увагу на відповідальності та досвіді.

Наприклад:

- *Відповідав за підтримку та розвиток партнерських відносин.*
- *Проводив внутрішні тренінги з підвищення кваліфікації співробітників.*
- *Забезпечував підтримку та розвиток інформаційних систем компанії.*
- *Організовував та проводив корпоративні заходи для співробітників.*
- *Розробляв та впроваджував стратегії підвищення ефективності роботи компанії.*
- *Забезпечував моніторинг та аналіз фінансових показників діяльності компанії.*
- *Відповідав за підготовку та подання фінансової звітності до контролюючих органів.*

- *Забезпечував підтримку та розвиток внутрішніх комунікацій в компанії.*
- *Проводив оцінку ефективності роботи підлеглих та надавав рекомендації щодо їхнього розвитку.*
- *Забезпечував управління проектами з оптимізації витрат компанії.*

Українськомовні резюме можуть бути більш деталізованими, включаючи детальний опис обов'язків і специфіки роботи. Цей підхід може бути корисним для підкреслення широкого досвіду кандидата.

Наприклад:

- *Допомагав різним членам команди проводити дослідження, аналізувати дані і давати рекомендації старшому персоналу.*
- *Здійснював документообіг, пов'язаний з набором нових волонтерів, включаючи перевірку заявок та запис особистих контактних даних в базу даних Microsoft Access.*
- *Володію необхідними інструментами для аналізу результатів рекламних кампаній та збору даних, що дозволяє приймати обґрунтовані рішення для покращення результатів проектів.*
- *Глибоке розуміння фінансових процесів проектів та ефективне керування бюджетами, отримане завдяки моему досвіду як головного бухгалтера та керівника бухгалтерських відділів підприємств.*
- *Вірю, що мої знання та гнучкість допоможуть мені розкрити нові можливості та досягти успіху в будь-якій професійній сфері.*
- *Я швидко осмислюю нові ідеї, легко адаптуюся до змін та завжди готовий до впровадження нестандартних підходів.*
- *Маю навички аналізу рекламних кампаній та роботи з даними, що допомагають ефективно оцінювати та вдосконалювати проектні стратегії.*

- У своїй попередній роботі завжди ставив на перше місце потреби клієнтів та зацікавлених сторін, забезпечуючи, щоб проекти відповідали їхнім очікуванням і вимогам.
- Здатний ефективно співпрацювати з командою та клієнтами завдяки розвиненим комунікативним та міжособистісним навичкам.
- Координував опитування щодо рівня задоволеності співробітників, спрямоване на виявлення областей невдоволення персоналу.
- Допомігав різним членам команди проводити дослідження, аналізувати дані і давати рекомендації старшому персоналу.
- Здійснення документообігу, пов'язаного з набором нових волонтерів, у тому числі перевірка заявок для попереднього відбору і запис особистих контактних даних в базу даних Microsoft Access.

Обидва види резюме прагнуть досягти головної мети – переконати роботодавця у відповідності кандидата посаді. Для обох мовних контекстів характерне використання кліше та стандартизованих фраз, що полегшує сприйняття інформації. В обох випадках важливий правильний вибір формату та структури резюме, адаптованих до конкретної культури та вимог ринку праці.

Аналіз прагматики англійських та українськомовних резюме демонструє суттєві відмінності в підходах до їхнього написання, що відображають культурні особливості та вимоги ринку праці. Англійські резюме зосереджені на результатах, досягненнях та лаконічності, акцентуючи на доданій цінності, яку кандидат може принести компанії. Вони часто використовують активні дієслова, що надає тексту динамізму. Натомість українськомовні резюме роблять акцент на описі обов'язків і деталізованому досвіді, підкреслюючи відповідальність кандидата. Обидва типи резюме прагнуть переконати роботодавця у відповідності кандидата до посади,

використовуючи кліше та стандартизовані фрази, однак різниця в підходах відображає відмінності в культурних контекстах та очікуваннях ринку.

2.4 Способи самопрезентації автора в тексті резюме

У текстах резюме застосовуються різноманітні тактики самопрезентації. Так, зокрема, однією з них є тактика проактивності. Вона передбачає вказівку на динамізм та адаптивність до сьогодення. Тактику реалізують варіативні засоби в українській мові: *підвищення ефективності*.

В англійській мові цю тактику реалізують прикметники відповідної семантики: *developing, proactive, problem-solving, critical-thinking*.

Тактика підкреслення соціальних навичок та особистих якостей кандидата. У сучасних резюме зазвичай робиться акцент на розвинених соціальних навичках кандидата та врахуванні його особистих якостей. Ця тактика імпліцитно спрямована на створення позитивного враження про кандидата. Варто зазначити, що в українському дискурсі її використовують частіше. Мовні засоби для реалізації цієї тактики включають такі вирази: комунікабельних, цілеспрямованих, готових до навчання, творче мислення, аналітичні здібності та структурована манера роботи, відмінні комунікативні навички, ініціативність, вміння працювати на результат у режимі багатозадачності.

В англійському резюме зустрічаємо такі вирази: *flexible and adaptable; able to work in ambiguous situations; excellent interpersonal, presentation and written communication skills; self-motivated individual; a highly motivated and conscientious individual; hands-on, flexible, and dynamic; exceptional communication skills, both written and verbal; excellent active listening skills; ability to clearly articulate messages to a variety of audiences; able to work under pressure and perform as a Leader, work to get an excellent understanding of business requirements; excellent communication skills*.

Тактика оцінки кваліфікації. Найбільш типовими мовними зворотами виявилися серед українських резюме: *технічка освіта, досвід роботи, глибоке розуміння, володіння, глибокі знання, базові навички, глибоке розуміння, впевнене використання, базове знання.*

Найбільш типовими мовними зворотами серед англомовних резюме виявилися: *extensive knowledge of, good knowledge, experience of working, a good understanding, excellent knowledge, extensive experience, highly proficient, strong Programming skills, basic understanding, basic knowledge, detailed understanding, strong analytical and troubleshooting skills, full understanding, deep working knowledge, prior experience working.*

Таким чином, серед способів самопрезентації автора в тексті англомовних резюме, ми виявили наступні:

- тактика проактивності – 4 (14%),
- тактика підкреслення соціальних навичок та особистих якостей кандидата – 11 (38%),
- тактика оцінки кваліфікації – 14 (48%) (рис. 2.7.)

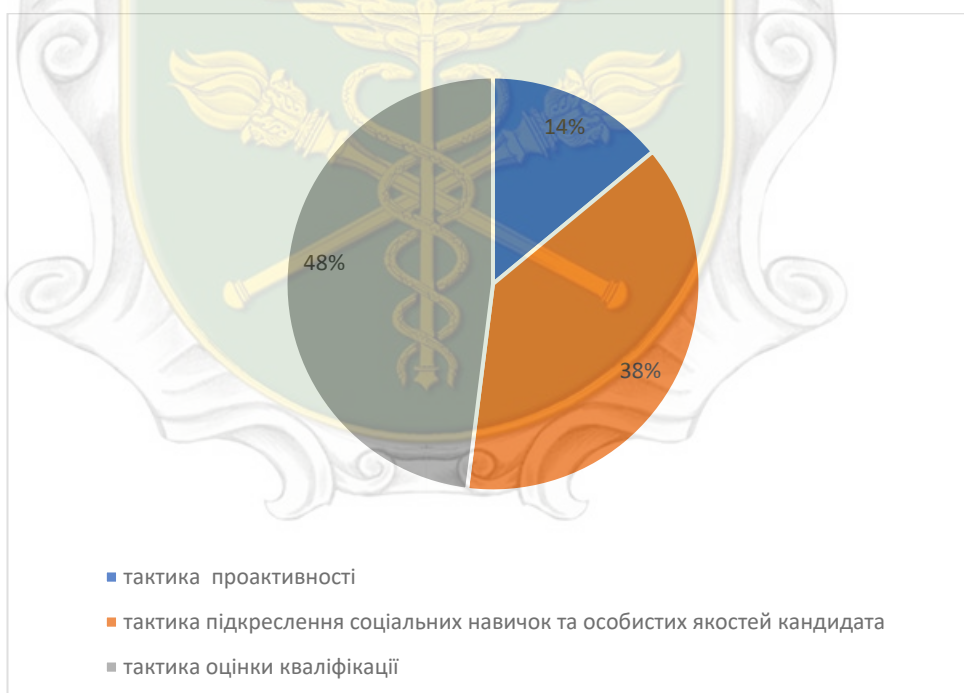

Рис. 2.7. – Способи самопрезентації автора в тексті англомовного резюме

Серед способів самопрезентації автора в тексті українському резюме, ми виявили наступні:

- тактика проактивності – 1 (10%),
- тактика оцінки кваліфікації – 9 (90%) (рис. 2.8.)

Рис. 2.8. – Способи самопрезентації автора в тексті українського резюме

Порівняння способів самопрезентації автора в англійських та українськомовних резюме вказує на суттєві відмінності в акцентах, які роблять кандидати під час створення свого профілю. В англійських резюме домінує тактика оцінки кваліфікації (48%), однак значну роль відіграють також тактика підкреслення соціальних навичок та особистих якостей (38%) і тактика проактивності (14%). В українських резюме, натомість, майже вся увага приділяється оцінці кваліфікації (90%), тоді як проактивність згадується лише в 10% випадків, а соціальні навички взагалі не підкреслюються. Це свідчить про те, що українські кандидати більше орієнтовані на демонстрацію професійних навичок, тоді як англійські резюме мають ширший підхід до самопрезентації, включаючи також соціальні та особисті якості (рис. 2.9.).

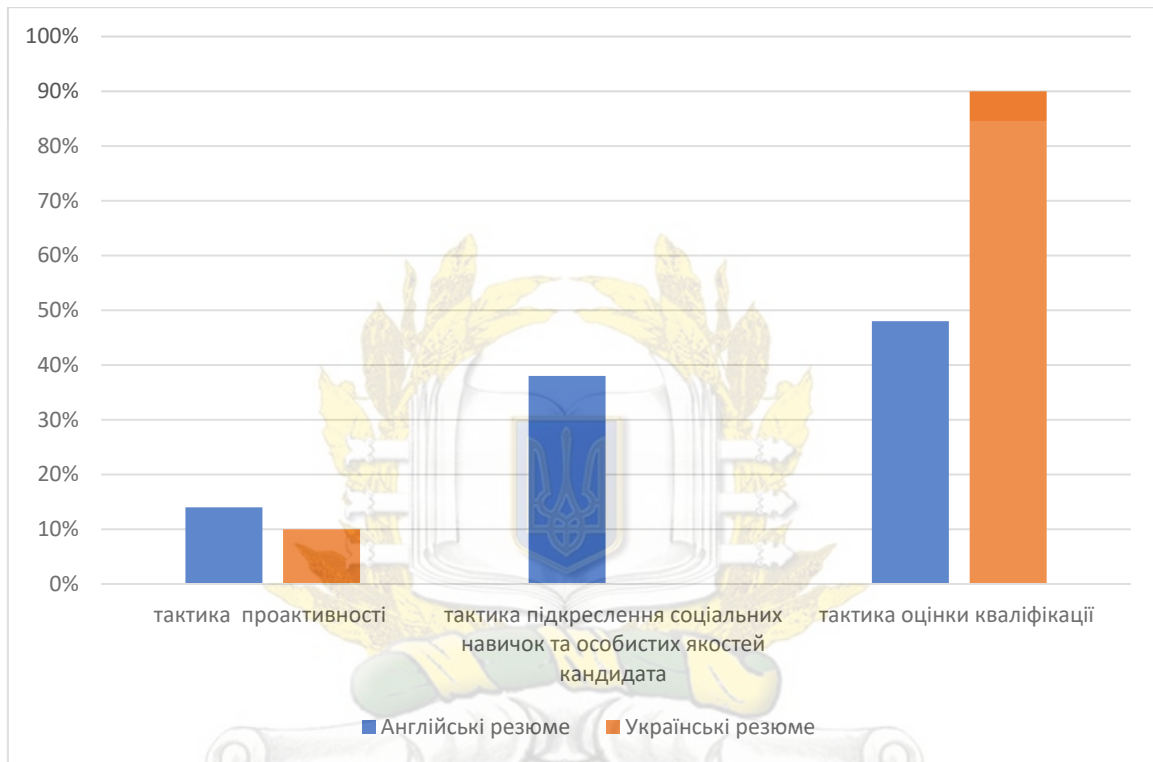

Рис. 2.9. – Порівняльний аналіз

Висновки до розділу 2

Отже, українське та англійське резюме зазвичай займає 1–2 сторінки і включає контактну інформацію, яка містить ім'я та прізвище, адресу, телефон та електронну пошту. Мета резюме полягає в короткому описі бажаної посади та причин, чому ви претендуєте на неї. У розділі кваліфікації зазначається найважливіша інформація про професійні навички, сильні сторони та досягнення. Досвід роботи описує професійний досвід за останні 10 років. Освіта включає відомості про основну та додаткову освіту, курси, семінари, тренінги або стажування. Додаткова інформація може включати володіння іноземними мовами та комп'ютером, наявність водійських прав та членство в професійних організаціях.

Аналіз формально-структурних особливостей англійських та українськомовних резюме виявив деякі відмінності та спільні риси між ними. В англійських резюме більший акцент робиться на досвід роботи, який є

найчастішим елементом, тоді як в українських резюме важливішою є кваліфікація. Освіта у обох випадках займає меншу частку, що свідчить про її менш суттєве значення в порівнянні з іншими аспектами. Також українські резюме містять більше додаткової інформації, що може вказувати на важливість різносторонніх відомостей для роботодавців

Порівняння лексико-граматичних особливостей англомовних та українськомовних резюме виявило суттєві відмінності у використанні мовних засобів. В англомовних резюме домінують аббревіатури, які складають 37%, тоді як в українських резюме на першому місці за частотою вживання стоять англійські слова (45%). Водночас в українських резюме значно частіше використовуються дієслова (33% проти 18% в англомовних). Кліше й прикметники в обох типах резюме зустрічаються з приблизно однаковою частотою, хоч і з незначними відмінностями. Це свідчить про те, що українськомовні резюме більше орієнтовані на вживання англіцизмів і дієслів, тоді як англомовні – на використання скорочень і аббревіатур

Аналіз прагматики англомовних та українськомовних резюме демонструє суттєві відмінності в підходах до їхнього написання, що відображають культурні особливості та вимоги ринку праці. Англомовні резюме зосереджені на результатах, досягненнях та лаконічності, акцентуючи на доданій цінності, яку кандидат може принести компанії. Вони часто використовують активні дієслова, що надає тексту динамізму. Натомість українськомовні резюме роблять акцент на описі обов'язків і деталізованому досвіді, підкреслюючи відповідальність кандидата.

Обидва типи резюме прагнуть переконати роботодавця у відповідності кандидата до посади, використовуючи кліше та стандартизовані фрази, однак різниця в підходах відображає відмінності в культурних контекстах та очікуваннях ринку.

Порівняння способів самопрезентації автора в англомовних та українськомовних резюме вказує на суттєві відмінності в акцентах, які роблять кандидати під час створення свого профілю. В англомовних резюме домінує

тактика оцінки кваліфікації (48%), однак значну роль відіграють також тактика підкреслення соціальних навичок та особистих якостей (38%) і тактика проактивності (14%). В українських резюме, натомість, майже вся увага приділяється оцінці кваліфікації (90%), тоді як проактивність згадується лише в 10% випадків, а соціальні навички взагалі не підкреслюються. Це свідчить про те, що українські кандидати більше орієнтовані на демонстрацію професійних навичок, тоді як англійські резюме мають ширший підхід до самопрезентації, включаючи також соціальні та особисті якості.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, у англomовній теорії дискурсу поняттю жанру приділяється більше уваги, що свідчить про інтерес до соціальних аспектів мовлення. У вітчизняній літературі жанр розглядається як специфічний тип функціонального стилю, що визначається формою мовного спілкування. Проте наявні визначення не відображають різноманіття форм письмової комунікації в діловому дискурсі та комбінації різних способів спілкування.

Незважаючи на значний інтерес до дослідження ділової комунікації, діловий дискурс залишається недостатньо вивченим явищем, що вимагає подальших досліджень для з'ясування його сутності, структури та основних компонентів.

Резюме як жанр офіційно-ділового дискурсу є специфічним типом тексту, що характеризується певним набором повторюваних лінгвістичних та екстралінгвістичних ознак. Ці ознаки охоплюють досягнення конкретної мети в комунікації, відповідність вимогам композиційного складу, заснованого на культурних традиціях, а також наявність специфічного мовного наповнення, обмеженого засобами офіційно-ділового стилю і зумовленого взаємодією трьох типів інформації: когнітивної, апелятивної та емоційної.

Структурні відмінності резюме в різних країнах лінгвокультурних контекстах можуть впливати на спосіб представлення інформації, вказуючи на різний досвід та навички кандидатів. У США та Канаді акцент часто ставиться на функціональний формат із вільною структурою та обмеженим обсягом, тоді як у європейських країнах більш поширеними можуть бути хронологічні формати з деталізованим описом. Додавання фотографій є поширеною практикою в Європі, тоді як у США та Канаді це може розглядатися як небажане. Крім того, культурні контексти впливають на обсяг і тип інформації, що міститься в резюме. Так, зокрема, європейські резюме можуть містити більше особистих даних, тоді як американські та канадські резюме зазвичай

обмежуються цією інформацією. Таким чином, розуміння цих відмінностей є важливим для ефективного самопрезентування на ринку праці.

Дослідження англomовних та українських резюме як жанру інституційного ділового дискурсу може виявити різні аспекти цих текстів, зокрема їх структуру, мовленнєві засоби та функції. Кількісний аналіз сприяє виявленню основних компонентів резюме та їх організації, тоді як корпусний аналіз дозволяє порівняти використання мовних засобів у різних мовних середовищах. Когнітивний аналіз допомагає зрозуміти способи вираження кваліфікацій та навичок кандидатів, а семантичний аналіз виявляє суттєві аспекти мовлення, що впливають на сприйняття кандидата. Дискурсивний аналіз допомагає розібратися, як резюме використовується для формування образу кандидата та встановлення комунікативного контакту з роботодавцем. Ці методи в комплексі дозволяють краще зрозуміти специфіку жанру резюме в різних мовних та культурних контекстах і визначити його роль у професійному діловому спілкуванні.

Українськомовні та англomовні резюме зазвичай займають 1–2 сторінки і містять контактну інформацію, зокрема ім'я, адресу, телефон та електронну пошту. Мета резюме полягає в короткому описі бажаної посади та причин, чому кандидат претендує на неї. У розділі кваліфікації вказуються ключові професійні навички та досягнення, тоді як досвід роботи охоплює останні 10 років. Освіта включає основну та додаткову освіту, курси та тренінги. Додаткова інформація може містити знання мов, комп'ютерні навички, водійські права та членство в професійних організаціях.

Аналіз формально-структурних особливостей виявив певні відмінності та спільні риси. В англomовних резюме більше акцентується на досвіді роботи (46%), тоді як в українських резюме перевагу надають кваліфікації (38%). Освіта в обох випадках займає менше місця, що свідчить про її менш важливе значення. Українськомовні резюме зазвичай містять більше додаткової інформації, що вказує на значення різносторонніх відомостей для роботодавців.

Лексико-граматичні особливості також демонструють істотні відмінності. В англомовних резюме переважають аббревіатури (37%), тоді як в українських частіше вживаються англійські слова (45%). Дієслова зустрічаються в українських резюме значно частіше (33% проти 18% в англомовних). Кліше та прикметники в обох типах зустрічаються приблизно з однаковою частотою, проте українські резюме більше орієнтовані на англіцизми, а англомовні – на скорочення.

Прагматичний аналіз показує, що англомовні резюме акцентують на результатах та досягненнях, використовуючи активні дієслова для динамізму. Українські ж резюме зосереджуються на описі обов'язків та досвіду, акцентуючи відповідальність кандидата. Обидва типи намагаються переконати роботодавця у відповідності кандидата до посади, використовуючи кліше, однак відмінності в підходах відображають культурні контексти та очікування.

При порівнянні самопрезентації в резюме помітні відмінності в акцентах. В англомовних резюме найбільша увага приділяється оцінці кваліфікації (48%), соціальним навичкам (38%) та проактивності (14%). Натомість в українськомовних резюме майже вся увага зосереджена на оцінці кваліфікації (90%), тоді як проактивність і соціальні навички згадуються значно рідше. Це свідчить про більшу орієнтацію українських кандидатів на професійні навички, тоді як англомовні резюме демонструють ширший підхід до самопрезентації, враховуючи також соціальні та особисті якості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 344 с.
2. Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної генології : навчальний посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2006. 248 с.
3. Белова А.Д. Поняття “стиль”, “жанр”, “дискурс”, “текст” у сучасній лінгвістиці. *Вісник. Іноземна філологія*. 2002. Вип. 32–33. С.11–14.
4. Белозьорова Ю.С. Когнітивно-дискурсивні засади вживання темпоральних індексів у офіційно-діловому спілкуванні. *Вісник Сумського державного ун-ту. Філологічні науки*. 2004. № 3 (62). С. 20– 26.
5. Богацький І.С., Дюканова Н.М. Бізнес-курс англійської мови. Київ : ТОВ «ВП Логос-М», 2013. 351 с.
6. Борковська І.П. Прагматичний потенціал текстів ділових документів. *Сучасна Європейська наука: матеріали Х міжнародної науковопрактичної конференції*. Шефільд, 2014. С. 83–85.
7. Борковська І.П. Прагматичні установки адресанта в ділових документах. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки. Острозька академія*. 2014. Вип. 48. С. 162–165.
8. Борковська І.П. Структурно-композиційні особливості ділового листа. *Міжкультурна германістика в українському контексті : матеріали III міжрегіональної науково-практичної конференції*. Миколаїв, 2013. С. 12–19.
9. Бурбело В.Б. Дискурс проекту як інтегративний тип дискурсу. *Вісник «Іноземна Філологія»*. Київ: КНУ, 2003. Вип. 35. С. 50–53.
10. Глушко Х.М. Проблема дефініції поняття тип тексту в сучасній лінгвістиці. *Науковий вісник Волинського нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. 2010. С. 182–186.
11. Декало О.О. Діловий дискурс у сучасній лінгвістиці. *Нова філологія*. 2011. № 44. С. 39–42.

12. Діброва В. А. Мовні та мовленнєві засоби вираження заперечення в англійському й українському офіційно-діловому дискурсі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.15 «Загальне мовознавство». Нац. пед. ун-тет ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2011. 21 с.
13. Жолоб І.Л. Когнітивні аспекти міжкультурної ділової комунікації у сучасній лінгводидактиці. *Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки*. 2007. № 3. С. 362–366.
14. Загнітко А.П. Сучасні лінгвістичні теорії. Донецьк : ДонНУ, 2007. 219 с.
15. Загнітко А.П. Теорія сучасного синтаксису: Монографія. Донецьк : ДонНУ, 2007. 294 с.
16. Ільченко О.М. Етикет англомовного наукового дискурсу. Київ: Політехніка, 2002. 288 с.
17. Калюжна В.В. Стиль англомовних документів. Київ: Наукова думка, 2000. 88 с.
18. Коновченко О.В. Міжнародне листування: навчальний посібник. Харків, 2012. 100 с.
19. Коцюба Н.Й. Засоби вираження комунікативно-прагматичного значення в офіційно-діловому тексті. URL : <http://ukrmova.com.ua/zmistzhurnalu/vipusk-15/zasobi-virazhennya-komunikativno-pragmatichno-znachennya-v-oficijno-dilovomu-teksti/> 95.
20. Кубко В.П. Документна лінгвістика. Конспект лекцій для студентів спеціальності 7.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» денної та заочної форми навчання. Одеса: ОНПУ, 2009. 81 с.
21. Кучик Г.Б. Особливості застосування спеціальної лексики в установчих документах міжнародних організацій. *Наукові записки Національного Університету «Острозька академія»* : зб. наук. пр. Серія «Філологія». 2013. Вип. 36. С. 36–38.
22. Лук'янець В.С., Кравченко О.М., Озадовська Л.В. Сучасний науковий дискурс: оновлення методологічної культури: монографія. Київ: ВІПОЛ, 2000. 304 с.

23. Науменко Л.П. Критерії виділення ключових концептів сучасного англомовного бізнес-дискурсу. *Мовні і концептуальні картини світу*. Вип. 42. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2012. С. 465.
24. Науменко Л.П. Діловий дискурс та його функціонально-стильові характеристики. *Культура народів Причорномор'я*. 2003. № 37. С. 122–124.
25. Науменко Л.П. Сучасний англомовний бізнес-дискурс в комунікативно-прагматичному та концептуальному висвітленні. Київ: Логос, 2008. 360 с.
26. Науменко Л.П. Лінгвоконцептосфера сучасного англомовного бізнесдискурсу в комунікативно-прагматичному вимірі. Київ: Логос, 2015. 498 с.
27. Наумова Н.Г. Англомовний комерційний контракт: лінгвопрагматичний та лінгвокогнітивний аспекти : дис. ...канд. філолог. наук : 10.02.04 «Германські мови». ЗНУ. Запоріжжя, 2005. 234 с.
28. Паламар Л.М., Кацавець Г.М. Українське ділове мовлення: навч. посібник. Київ: Либідь, 1997. 296 с.
29. Пентилюк М.І., Маруніч І.І., Гайдаєнко І.В. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2010. С. 166-213.
30. Різун В. Нарис з історії та теорії українського журналістикознавства : монографія. Київ: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2005. 232 с.
31. Савчин Т.О. Мовні кліше і мовні штампи в українській мові. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. С. 276-278.
32. Серажим К.С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність: монографія. Київ, 2002. 392 с.
33. Светлічна А.А. Морфологічні засоби вираження комунікативності в англомовній митній документації. *Актуальні проблеми романогерманської філології та прикладної лінгвістики : науковий журнал*. Чернівці: Видавничий дім «РОДОВІД», 2016. Вип. 11–12, Ч. 2. С. 224–227.

34. Светлічна А.А. Лексичні особливості англомовних митних документів. *Нова філологія : зб. наук. пр. Запоріжжя : ЗНУ*, 2014. № 70. С. 173–177.
35. Светлічна А.А. Когнітивна організація англійськомовних митних документів. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету*. Сер.: філологічні науки (мовознавство). Дрогобич, 2017. № 8. С.83–86.
36. Свіні С. Англійська для ділового спілкування. Книжка для студента: пер. з анг. Київ. 1997. 155 с.
37. Солощук Л.В. Особливості функціонування невербальних компонентів комунікації в англомовному діловому діалогічному дискурсі. *Вісник Харківського нац.. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Серія Романо-германська філологія. Методика викладання ін. мов.* 2013. Вип. 73. С. 77–82.
38. Тименко Л.І. Масив лексики в текстах офіційно-ділового стилю української мови. *Вісник Львівського університету*. Львів, 2004. Вип. 34
39. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2004. 278 с.
40. Черноватий Л.М. Переклад англомовної економічної літератури. Економіка США: загальні принципи: навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2007. 411 с.
41. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 2-ге вид., виправ і доповнен. Київ, Алерта, 2011. 696 с.
42. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців. Київ : Літера ЛТД, 2004. 400 с.
43. Юшкевич В.І. Тематичні моделі англомовного ділового дискурсу : дис.. канд. філол. наук : 10.02.04. Житомирськ. держ. ун-тет ім. І. Франка. Житомир, 2016. 254 с.
44. Яворська Г.М. Прескриптивна лінгвістика як дискурс : мова, культура, влада. Київ, 2000. 288 с.

45. Bargiela-Chiappini F., Nickerson C. and Planken B. *Business Discourse*. Houndmills, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2007.
46. Business Dictionary URL: <http://www.businessdictionary.com>.
47. Blommaert J. *The sociolinguistics of globalization*, Cambridge, N.Y.: Cambridge University Press, 2010. P. 213.
48. Schmidt S. J. Some problems of communicative text theories. *Current Trends in Textlinguistics*. Berlin; New York, 1978. P. 47 – 60.
49. Seuren P.A. *Western Linguistics. A historical introduction*. Oxford: Blackwell publishers, 1998. 570 p.
50. Shurter R. L., Leonard D. J. *Effective letters in Business*. St. Louis : San Francisco, 1984. 238 p.
51. Sinclair J. *Towards an analysis of discourse*. Coulthard, M. (Ed.) *Advances in spoken discourse analysis*. London : Routledge, 1992. P. 1 – 34.
52. Stubbs M. *Discourse Analysis: The Sociolinguistic Analysis of Natural language*. Oxford: Basil Blackwell, 1983. 272 p.
53. Swales J. *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings*. Cambridge University Press, 1990. 260 p.
54. Swales J. Genre identification and communicative purpose : a problem and a possible solution. *Oxford journals Applied Linguistics*. 2001. Volume 22, Issue 2. P. 195–212.
55. Tannen D. *Gender and Discourse*. New York, Oxford: OUP, 1994. 203 p.
56. Thomas A. *Handbuch interkulturelle Kommunikation und Kooperation. Band 1: Grundlagen und Praxisfelder*. Göttingen : Vandenhoeck & Ruprecht, 2005.
57. Trosborg A. *Business Discourse : Texts and Contexts*. Bern: Peter Lang, 2005. 250 p.
58. Whitehead D., Whitehead G. *English for Business*. Great Britain, 1993. 260 p.
59. Wilson K. *The AMA Handbook of Business Writing: The Ultimate Guide to Style, Grammar, Punctuation, Usage, Construction, and Formatting*. N. Y.: AMACOM, 2010. 637 p.

60. Yakhontova T. Genre and writing: methodological issues. Proceedings of the 16th International Congress of Linguists, (Paris, 20-25 July 1997) / ed. by B.Caron. CD-ROM. Oxford: Pergamon, 1998.

